

Frivillighetsregisternemnda

Vedtak i Frivillighetsregisternemnda 2. desember 2022

Sak

2022/1403 Stiftelsen Slettebakken menighets eldresenter – org.nr. 959 320 780 – klage over vedtak om å nekte registrering i Frivillighetsregisteret

Til stede: Leder Martin Hennig, Shabneet K. Bains, Elisabet Ekberg, Bernard Enjolras og Stian Slotterøy Johnsen

Sakens bakgrunn

Stiftelsen Slettebakken menighets eldresenter (klager) meldte 18. august 2022 inn registrering i Frivillighetsregisteret med deltakelse i grasrotandelen.

Frivillighetsregisteret fattet vedtak 25. august 2022 om å nekte registrering i Frivillighetsregisteret, med den begrunnelse at stiftelsen ikke praktiserer utdeling.

Frivillighetsregisterets vedtak ble påklaget 29. august 2022. Klager viser til at det er et krav om registrering i Frivillighetsregisteret for å motta strømstøtte, og at strømstøtten utgjør store beløp for stiftelsen. Stiftelsen har som formål å ivareta eldre ved eldresenteret, og eventuelle overskudd skal gå tilbake til formålet. Stiftelsen driver også frivillighetsarbeid rettet mot eldreomsorgen, og har en frivillighetskoordinator som organiserer det frivillige arbeidet. Stiftelsen samarbeider med nærmiljøet i forbindelse med ulike frivillige aktiviteter, og på denne måten bruker stiftelsen egne midler til å drive frivillighet på eldresenteret. Klager anfører også at stiftelsens drift samsvarer med de andre ideelle sykehjemmene i Bergen i forhold til formål og økonomi. Noen av disse har lenge vært registrert i Frivillighetsregisteret, og noen har registrert seg nå i forbindelse med strømstøttesaken. Klager viser til at stiftelsen bør bli behandlet likt og få godkjent sin søknad.

Frivillighetsregisteret har ikke funnet grunn til å omgjøre sitt vedtak og oversendte klagen med innstilling 7. oktober 2022 til Frivillighetsregisternemnda for behandling.

Klager sendte 14. oktober 2022 årsregnskapet for 2021, etter forespørsel fra Frivillighetsregisternemnda.

Det rettslige grunnlaget

Det rettslige grunnlaget er lov 29. juni 2007 nr. 88 om register for frivillig virksomhet (frivillighetsregisterloven).

Postadresse

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Tlf.: 55 19 30 00

E-post: post@knse.no

Det følger av frivillighetsregisterloven § 3 første ledd at registrering i Frivillighetsregisteret er en rett som tilordnes registreringsenheter som driver frivillig virksomhet. Frivillig virksomhet er aktiviteter som ikke er fortjenestebasert.

Som registreringsenhet regnes blant annet «næringsdrivende stiftelse som utelukkende foretar utdelinger til frivillig virksomhet», jf. frivillighetsregisterloven § 4 første ledd bokstav c.

Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Frivillighetsregisternemndas vurdering

Stiftelsen Slettebakken menighets eldresenter sin klage gjelder Frivillighetsregisterets vedtak 25. august 2022 om å nekte registrering i Frivillighetsregisteret.

Frivillighetsregisteret kom til at klager er en næringsdrivende stiftelse, og begrunnet dette med at det bare er næringsdrivende stiftelser som kan registrere seg i Foretaksregisteret. Det ble også vist til at drift av eldresenter kan akkumulere fortjeneste, og at nettopp slik type virksomhet er egnet til å skape fortjeneste. Frivillighetsregisteret la videre til grunn at klager ikke foretar utdelinger til frivillig virksomhet.

Begrepet «næringsdrivende stiftelse» er ikke nærmere definert i frivillighetsregisterloven. Frivillighetsregisternemnda legger til grunn at begrepet må tolkes i samsvar med definisjonen i lov 15. juni 2001 nr. 59 om stiftelser (stiftelsesloven) § 4. Her er begrepet definert slik:

- «a. stiftelser som har til formål å drive næringsvirksomhet selv,
- b. stiftelser som driver næringsvirksomhet selv,
- c. stiftelser som på grunn av avtale, eller som eier av aksjer eller selskapsandeler, har bestemmende innflytelse over næringsvirksomhet utenfor stiftelsen.»

I forarbeidene til stiftelsesloven, NOU 1998:7, fremgår det av punkt 10.5:

«Kjernen i begrepet er som nevnt at det må være tale om en virksomhet av økonomisk karakter, dvs. omsetning av varer og tjenester av økonomisk verdi. Utgangspunktet for vurderingen vil være hvordan stiftelsens virksomhet blir finansiert; gjennom på den ene side ikke-økonomiske aktiviteter, eventuelt kapitalavkastning og/eller offentlige tilskudd, eller på den annen side ved økonomiske aktiviteter. Ikke enhver form for aktivitet av økonomisk karakter medfører at stiftelsen kan sies å drive næringsvirksomhet. Næringsvirksomhet foreligger først hvis aktiviteten har en viss stadighet og er av et visst omfang, slik at det er naturlig å anse den som en virksomhet.

Det sentrale moment i vurderingen er aktivitetenes objektive karakter. Er aktivitetene av en slik art at de objektivt sett er egnet til å gi økonomisk utbytte, er det tale om næringsvirksomhet, selv om de i det konkrete tilfellet ikke gjør det, og selv om de i det hele ikke drives med sikte på økonomisk vinning.»

Klagers formål er i henhold til vedtektene § 2 «å gi eldre et godt sted å være i aldershjemmet, sykehjemmet og aldersboligene. Stiftelsen ledes i samsvar med kristne verdier og et kristent menneskesyn». Det fremgår av klagers årsregnskap 2021 at av totale inntekter på 6 180 476 kroner, er 2 816 862 kroner salgsinntekter fra kapitaltilskudd fra Bergen kommune. Klager har i e-post 14. oktober 2022 opplyst at stiftelsen har en driftsavtale med Bergen kommune som betaler for sykehjems plassene gjennom tilskudd per plass. Annen driftsinntekt utgjør 3 363 523 kroner, og er i regnskapet hovedsakelig oppført som husleie.

Ut fra dette er det Frivillighetsregisternemndas vurdering at stiftelsen driver varig økonomisk aktivitet som finansierer stiftelsens virksomhet. Stiftelsen må derfor anses som en næringsdrivende stiftelse. Dette underbygges også av at stiftelsen er registrert som en næringsdrivende stiftelse i Foretaksregisteret. Slik nemnda forstår lov 21. juni 1985 nr. 78 (foretaksregisterloven) § 2-1 jf. § 2-2 er det bare næringsdrivende stiftelser som kan registrere seg i foretaksregisteret, og næringsdrivende stiftelser er også forpliktet til å registrere seg etter nevnte § 2-1 og stiftelsesloven § 13.

For at en næringsdrivende stiftelse skal ha registreringsrett i Frivillighetsregisteret, må den utelukkende foreta utdelinger til frivillig virksomhet, jf. frivillighetsregisterloven § 3, jf. § 4 bokstav c.

Det er Frivillighetsregisternemndas oppfatning at ordlyden «næringsdrivende stiftelse som utelukkende foretar utdelinger til frivillig virksomhet», tilsier at næringsdrivende stiftelser som ikke praktiserer utdelinger til frivillig virksomhet, ikke har registreringsrett. Dette underbygges av uttalelser i forarbeidene.

Ved utarbeidelsen av loven ble det drøftet om næringsdrivende stiftelser skulle ha registreringsrett. I NOU 2006: 15 s. 26 ble det blant annet uttalt at hovedregelen og utgangspunktet er at:

«næringsdrivende stiftelser per definisjon driver økonomisk virksomhet og derfor som utgangspunkt faller utenfor begrepet frivillig (ikke fortjenestebasert) virksomhet. I likhet med aksjeselskap, anser arbeidsgruppen at næringsdrivende stiftelser [...] som utelukkende foretar utdelinger til frivillig virksomhet, for eksempel til en ikke-økonomisk forening eller til en alminnelig stiftelse, ikke bør unntas fra loven og mulighetene for registreringsrett».

Videre ble det uttalt i NOU 2006: 15 s. 35 at:

«næringsdrivende stiftelse ikke bør kunne få status som registreringsenhet, fordi disse per definisjon driver økonomisk virksomhet og dermed mer naturlig hører hjemme i den sektor som omfatter det private marked. [...] Økonomiske virksomhet ligger i utgangspunktet fjernt fra det som er typisk for frivillig

virksomhet. Det bør gjelde selv om den næringsdrivende stiftelsen i det konkrete tilfelle ikke skulle forestå utdelinger.

Arbeidsgruppen vil imidlertid gå inn for å gjøre et unntak for næringsdrivende stiftelser som foretar utdelinger, forutsatt at slike utdelinger ikke skjer til enkeltpersoner, men utelukkende til enheter som driver frivillig virksomhet.»

Frivillighetsregisternemnda forstår forarbeidene og ordlyden i loven slik at lovgiver har vurdert om næringsdrivende stiftelser i det hele tatt skal ha noen rett til å registrere seg, og at begrunnelsen for å tillate registrering i noen tilfeller er at man har valgt å organisere seg som en næringsdrivende stiftelse, og foretar utdelinger til andre organisasjoner med frivillig virksomhet.

At næringsdrivende stiftelser må praktisere utdeling til frivillig virksomhet for å kunne regnes som en registreringsenhet med registreringsrett i Frivillighetsregisteret, underbygges etter Frivillighetsregisternemndas vurdering også av sammenhengen i regelverket. Det fremgår av frivillighetsregisterloven § 4 første ledd bokstav b at «[s]om registreringsenhet regnes alminnelig stiftelse som ikke foretar utdelinger, eller som utelukkende foretar utdelinger til frivillig virksomhet». Dersom lovgiver hadde ment at også næringsdrivende stiftelser som ikke foretar utdelinger skulle regnes som registreringsenhet, ville det etter nemndas syn fremgått av ordlyden.

Det følger også av NOU 2006: 15 s. 36 at:

«[a]rbeidsgruppens forslag på dette punkt må også ses i sammenheng med at arbeidsgruppen foreslår et tilsvarende unntak i utkastet § 4 første ledd bokstav d sammenholdt med annet ledd for aksjeselskap som utelukkende foretar utdelinger til enheter som driver frivillig virksomhet.»

Frivillighetsregisternemnda har i flere avgjørelser lagt til grunn at aksjeselskap må praktisere utdeling til frivillig virksomhet for å kunne regnes som en registreringsenhet med registreringsrett i Frivillighetsregisteret, se blant annet Frivillighetsregisternemndas avgjørelse i sak 2022/715.

Spørsmålet er da om klager utelukkende foretar utdelinger til frivillig virksomhet, jf. forskriften § 4 bokstav c.

Ved vurderingen av om aksjeselskap foretar utdelinger til frivillig virksomhet skal det tas utgangspunkt i vedtektene. Dersom det er tatt inn vedtektsbestemmelser som regulerer at utdelinger utelukkende foretas til frivillig virksomhet, vil det utgjøre en sterk indikasjon på at vilkåret for unntaket er oppfylt. Dersom det ikke er inntatt en slik vedtektsbestemmelse, må aksjeselskapet på annen måte sannsynliggjøre at det ikke foretar utdeling til annet enn frivillig virksomhet, jf. NOU 2006: 15 s. 37. Her kan blant annet aksjeselskapets formål bidra til en avklaring. Frivillighetsregisternemnda er av den oppfatning at det samme må gjelde for næringsdrivende stiftelser.

Det følger av klagers vedtekter § 10 at «[e]ventuelt overskudd av driften av eldresenteret kan bare brukes til å fremme stiftelsens formål». Ved oppløsning

fremgår det av vedtektene § 12 at menighetsrådet og diakoniutvalget etter innstilling fra styret, avgjør hvordan eldresenterets eiendommer og midler skal nyttes til beste for kristelig sosial virksomhet i Slettebakken menighet.

Vedtektene gir ingen indikasjon på at stiftelsen foretar utdelinger til frivillig virksomhet. Det foreligger heller ikke opplysninger om at det rent faktisk finner sted slike utdelinger. Frivillighetsregisternemnda har på denne bakgrunn kommet til at stiftelsen ikke utelukkende foretar utdelinger til frivillig virksomhet, og at klager dermed ikke er en registreringsenhet, jf. frivillighetsregisterloven § 3. Den omstendighet at det er et krav om registrering i Frivillighetsregisteret for å motta strømstøtte, og at strømstøtten utgjør store beløp for stiftelsen, endrer ikke på nemndas syn.

Klager anfører også at stiftelsens drift samsvarer med de andre ideelle sykehjemmene i Bergen i forhold til formål og økonomi. Noen av disse har lenge vært registrert i Frivillighetsregisteret, og noen har registrert seg nå i forbindelse med strømstøttesaken. Frivillighetsregisternemnda tolker dette som en anførsel om usaklig forskjellsbehandling. Nemnda vil bemerke at i alle tilfeller hvor det søkes om registrering i Frivillighetsregisteret, må det i den enkelte sak gjøres en konkret vurdering av om vilkårene i loven er oppfylt. Nemnda har foretatt en konkret vurdering i den foreliggende saken og kommet til at klager ikke oppfyller vilkårene for registrering i Frivillighetsregisteret, jf. forskriften § 3, jf. § 4 bokstav c. Den omstendighet at andre ideelle sykehjem er registrert i registeret, kan ikke medføre at klager kan bli det når vilkårene i loven ikke er oppfylt.

Klagen kan med dette ikke føre frem.

Konklusjon

Frivillighetsregisternemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at Frivillighetsregisterets vedtak skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Dokumentet er godkjent elektronisk